

Во историјата на државите и народите, многу често, настаните на одделни периоди се важни и значајни за натамошниот државен и народен опстој. Така и денес во 21 век кога Македонија е самостојна и суверена држава, врз грбот на македонецот тежат туѓоземните политички игри околу името на државата, пред се отвореното и крајно нападно форсирање на негацијата на името од Грција и задскриената полтронска поддршка за свои цели од соседите и некои европски помагатели.

Македонија оваа пресвртна година мора да покаже аргументирана одбрана околу името, бидејќи се работи за нашиот идентитет, стабилноста на државата и идната нејзина интеграција во НАТО и Европската Унија. На тој пат треба да се огледаме и да го користиме примерот од нашата преродба од 19 век кога македонските преродбеници за навек со своите дела, храброст, достоинственост, мудрост и дипломатија покажаа како се чува и брани македонскиот идентитет и името Македонија. Впрочем и нашиот академик и македонист Блаже Коневски одбраната на посебноста на македонскиот јазик ја темелеше со делата на преродбениците Пулевски, Зографски, Шапкарев, Мажовски, Мачуковски, Мисирков и др.

Такви конкретни примери и аманети ни оставија и нашите зографи, иконописци и копаничари кои работеле ширум во црквите и манастирите на Балканот. Затоа денес, како патоказ кон нашата одбрана на сопствениот македонски идентитет, нека ни послужи еден светол лик кој се даруваше на уметноста и татковината, со посебен возвишен порив и внатрешна духовна потреба -надарениот зограф и иконописец Иван Ѓорѓев Спајовски од Галичник (1856-1926).

Иван Ѓорѓев Спајовски, потекнувајќи од македонскиот преродбенички културен центар Галичник, каде природните убавини и реткости се испреплетени со реткиот и надалеку прочуен творечки дух и невиден патриотизам, за очекување било се она што го оставил зад себе. Тоа се дела за почитување кои денес не восхитуваат и не прават поносни. Имено овој иконописец работи во многу цркви, а најмногу во Пловдив и Пазарџик Бугарија, каде неговите икони и остварувања лесно и брзо го пронаоѓале патот до срцата и душите на верниците пред се заради неговото уметничко и префинето изразување. Со линиите и боите зографот Спајовски настојувал на верникот да му ја долови „повисоката реалност и надсетилниот свет, да му го направи поблизок и

подостапен, а со неговиот мајсторски потпис за навек да го истакне својот идентитет - македонско потекло и името на својата татковина.

Така во црквата „Св. Ѓорѓи,, во Момина Клисура оставил натпис: „ Оваа црква ја иконописал Иван Георгиев Дебарска околија село Галичник Македонија,,. На една икона од Христос стои исто потпис: „цртал Иван Георгиев от Дебарска околија Галичник (Македонија),,. Во црквата во Старосел Пловдив за одбележување е написот „ иконописал Иван Георгиев Зограф (Македонец) село Галичник 1897,,. Кај црквата „Вознесение,, во Сопотскиот манастир среќаваме потпис „ иконописал Ив. Георгиев от с. Галичник, Дебарска околија(Македонија),,.

Овој знаменит зограф и иконописец во туѓина успеал со сопствените уметнички визии на светците и оригиналните потписи да го симне превезот за името Македонија и да ни остави едно силно аргументирано камче во обдрамбениот мозаик за зачувување на нашиот македонски идентитет.

Во нашата културна историографија може да се сретнат уште многу вакви податоци, за што е потребно поголемо истржување на терен и покрај тоа што многу дела намерно се уништени или љубоморно се чуваат во културните трезори на соседните држави.

Косто Граоркоски